

slano

Island Youth Co-operation.

svenska

06

01 |

A Young
European
Islanders
newsletter

Samarbete mellan ö ungdomar

Ett tjugotal öbor i 18-25 års åldern från Irland, Skottland, Frankrike, Finland, Sverige och Danmark bjöds till Vänö i Åbolands skärgård i Finland för att diskutera hur unga människor har påverkat deras omgivning. Efter en diskussion om faktorer som påverkar ö livet så beslutade vi att fokusera på sex rekommendationer, som utgör grunden för detta nyhetsbrev.

Som ett resultat av detta möte, föreslår vi att den nationella ö organisationen i varje land skulle hjälpa till med grundandet av ett officiellt ungdomsnätverk. Detta skulle inledningsvis ske på nationell nivå, med avsikten att senare gå in för ett Europeiskt ungdomsnätverk.

Detta möte på Vänö arrangerades av European Small Islands Network (Nätverket för de Europeiska Småöarna) genom ett Interreg IIIC projekt som heter *Inter Island Exchange Project*.

VÄNÖ FINLAND | Samarbetsgrupp för ö ungdomarna

Boende

För många öbor i Europa kan boende vara väldigt dyrt, ofta har unga öbor inte råd att köpa hus på öarna för att lönerna är lägre på ön och turisterna köper upp husen för fritidsbruk, vilket i sin tur gör att priserna stiger. Unga öbor, som har varit borta i ett antal år för högskole/ universitetsstudier och önskar återvända till ön uppmuntras inte p.g.a. hyres- och inköpspriserna (tillsammans med arbetsbristen) och stannar därmed på fastlandet.

Människor från fastlandet / andra länder har å sin sida råd att sälja och flytta. Detta har resulterat i att antalet öbor minskar medan antalet nya inflyttare / turister ökar. Till exempel på Iles du Ponant öarna i Frankrike kan ett hus kosta mellan 200.000 och 1 miljon euro. Jämför man med lönerna på ön är detta för mycket, vilket har resulterat i att många hus köps av nykomlingar t.ex. från Paris som lätt har råd med husen.

Man kan åtgärda problemet på många sätt, först och främst genom att prioritera öbor vid husköp framom turisterna. Detta kunde man göra genom att tillämpa en lag som enbart tillåter människor som redan bor på ön att bygga el. köpa hus. Detta skulle innebära att de borde hyra en fastighet innan de köper och måste ha en stabil inkomst samt vara säkra på att de vill bo där permanent. Ett sätt kunde kanske vara att ha restriktioner för köp av fritidshus.

De officiella organen på små öarna begrundar att köpa mark för att bygga billiga bostäder eller som kan säljas som förmånliga byggplatser. För unga öbor kunde regeringen bevilja understöd så att de hade råd att köpa hus. I en perfekt värld, skulle huspriser och löner gå hand i hand. Tyvärr kommer detta aldrig att ske så öborna måste se sig om efter alternativa (billiga) boende former, t.ex. husbåtar eller statiska hem (husvagnar).

Det är uppenbart att öborna behöver få en chans att köpa egendom på den ön de har vuxit upp på. Men lösningen på detta skulle variera beroende på ön och dess ekonomiska förutsättningar.

Förbindelse till fastlandet

DANMARK | Färjan till Endelave

Önskemål/ideér:

- **Tätare färjeturer:**

Vi vet att det är en väldigt dyr lösning. Men vi tycker fortfarande att det är värt det, eftersom det kan vara det bästa sättet att hålla de små öarna befolkade.

Argument som stöder vårt önskemål/vår idé:

De danska öarna Fur, Venö, Hjarnö, Femö och Fanö som ligger närmare fastlandet än Endelave och Anholt har större befolkning. Det kan bero på att öborna på de öarna som ligger närmare fastlandet kan arbeta och studera på fastlandet medan de bor på ön, eftersom problemet med förbindelser i stort sett har försvunnit.

De saker som får ungdomarna att lämna ön (teater, bio, umgänge med andra ungdomar) blir därmed tillgängliga.

Gratis resor för öbor

Förbättra den danska regeringens initiativ när det gäller gratis transporter för öbor, så att transport av last och bilar också blir gratis.

Argument som stöder vårt önskemål / vår idé:

Det kunde vara lättare att locka inflyttare om kostnader för att bo på en ö minskar.

Argument emot argument emot våra förslag

En del av kostnaderna som uppstår p.g.a. vårt förslag kan täckas av skatter av de allt större invånarantalet på öarna. Det är välkänt, i alla fall i Danmark, att människor hellre betalar indirekt än direkt (gebom skatt, i stället för att betala en summa varje gång de lämnar ön).

Vi vet att skatter och kostnader inte direkt står i balans men du måste komma ihåg att det finns en högre (icke-ekonomisk) önskan att hålla öarna levande.

SVERIGE | Söderöra

Hur kan man aktivera unga öbor?

Det är mycket viktigt att ungdomen aktiveras att medverka inom öarnas samhällen. Ungdomarnas intressen, synpunkter och åsikter kan tas på allvar. Detta är grunden till ett aktivt medborgarskap.

För att göra verklighet av detta kan man exempelvis starta ungdoms- och elevråd för att diskutera frågor som de kan ha inflytande på.

Exempel från Barra, Skottland

Ungdomsrådet på Barra började till exempel med att skriva brev till lokala myndigheter, riksdagsledamöter och telefonbolag när det gällde mottagningen på mobiltelefoner på ön. Mobiltelebolaget Orange har anskaffat mark och kommer snart att sätta upp mobiltelefonmaster på ön.

Svensk-finskt samarbete

I höst startar ett projekt med temat delaktighet och skärgårdsidentitet. Projektet är ett samarbete mellan Stockholms-, Ålands-, Egentliga Finlands- och Västra Nylands skärgårdsområden. Projektet kommer bland annat att bestå av tre möten, två i höst och ett i vår. Som avslutning kommer en ungdomsfestival att arrangeras. I Juli 2007 kommer själva projektet att avslutas med ett utvärderingsseminarium. Man hoppas dock att ungdomsfestivalen blir ett återkommande evenemang.

Irland

Ungdomsrådet på Irland, Fiorr oige, visar ett stort intresse för öarna på västkusten. Detta ger en chans för ungdomar från öarna att träffa andra ungdomsgrupper och möjligheten att bli representerade på en nationell nivå.

Att få ungdomar engagerade i olika former av aktiviteter är också det viktigt. Att få medverka och organisera kan vara viktigt för att göra ön till en kul plats att vara på och komma tillbaka till. Detta kan också bidra till att man stävjar drog- och alkoholmissbruk.

Kontakt med andra öbor

Det är viktigt att skapa kontakter med andra öbor, speciellt mellan unga öbor, för att våra liv är så liknande. Vi har samma svårigheter (betydelsen av arbete, turism o.s.v.). Vi är även intresserade av att ha kännedom om andra öar.

Vårt huvudsakliga mål är att skapa en ungdomsgrupp för alla länder så att unga öbor kunde mötas för att lära känna varandra och arrangera olika aktiviteter och utbyten. En del aktiviteter vi redan har planerat är vattensportsveckoslut, musikfestivaler, strand partyn och fotbolls turneringar.

Vi önskar få finansiering för detta initiativ för annars är det för dyrt för ungdomarna att bekosta allt själva. Målet är att skapa en plattform för en ungdomsgrupp för de europeiska små öarna för oss att mötas och umgås över gränserna och arrangera utbyten mellan öarna.

Förslag till nya arbetsplatser

Tillgången till modern telekommunikation gör det möjligt att arbeta hemifrån. Detta gäller inte bara en person utan kan sysselsätta flera lokalt, t.ex. genom telefon centraler, kontor o.s.v. kan man utföra sitt arbete i princip var som helst .

Förnybara former av energi blir allt mer viktiga. Öarna har rikligt med förnybara källor av, t.ex. sol-, vind- och vågenergi. Tillvaratagande av denna energi skulle tillföra nya arbetsplatser i.o.m. installationer och upprätthållande av dessa system. Det skulle även skapa tillfällen att sälja energi till fastlandet.

Traditionellt hantverk och kultur skall inte glömmas bort. Att vara stolt över sitt arv, genom att t.ex. lära ut kunskaper och traditioner utgör ett möjligt tillfälle till att tjäna sitt levebröd.

Internationellt arbete mellan öarna kunde samlas i en databas över tillgängliga arbetsplatser på alla europeiska små öar. En dylik databas skulle möjliggöra för ungdomar att arbeta i olika ö kulturer och samla på sig värdefull arbetserfarenhet.

Öbor har alltid varit innovativa när det gäller sysselsättning. Det finns råd och finansiellhjälp att få för grundande av företag; men det behövs mera information om dessa tjänster på öarna. Det finns ett behov av ökad information till öborna, det är ju information som gäller oss alla oavsett var vi bor.

Internet – En seglats på cybervågorna

Internet kan gynna ö samhällen eftersom det erbjuder en direkt kontakt med omvärlden. Internet kan hjälpa att framföra många av de frågor som hör till ö livet. Internet kan öka kunskapen om ö livet, öka turismen, uppmåna nya inflyttare samt förse öarna med ökad omsättning. Genom att bidra med dessa kan livet på öarna hållas friskt tack vare Internet.

För många små öar är tillgängligheten till Internet ett problem. Men på Isle of Roy i Donegal, Irland har man nyligen fått bredband. Man kan redan skönja en ökning i turismen genom marknadsföringen av ön och de lokala företagen på hemsidorna.

På ön Eday i Orkney, Skottland har man använt Internet för att utveckla en kontakten mellan övriga öar i grannskapet.

På Ile d'Yeu i Frankrike har man haft Internet i fem år och kommunen har bl.a. skapat en hemsida som sprider kunskap om miljöskydd och uppmanar människor att ta vara på sin ö.

TRADITIONER |

Jakt & fiske i
Stockholms skärgård

Kontakt information

Danmark	Theis Kragh Hansen	megavet@ofir.dk
Finland	Eelin Hoffström	eelin_85@hotmail.com
Frankrike	Elodie Chauviteau	eloyeu85@hotmail.fr
Irland	Marian O Malley	muireannnimhaille@eircom.net
Skottland	Claire MacNeil	Jessie.MacNeil@vabv.org.uk
Sverige	Joel Nordstedt	soderora@hotmail.com

www.europeansmallislands.net

